

Atenció i suport psicosocial

CFGM.APD.M04/0.20

Atenció a les persones en situació de dependència

Aquesta col·lecció ha estat dissenyada i coordinada des de l'Institut Obert de Catalunya.

Coordinació de continguts

Patricia Garcia Martínez

Cristian Jordà i Pallars

Redacció de continguts

Pilar Cases Martínez

Patricia Garcia Martínez

Cristian Jordà i Pallars

Ariadna Lleonart Sitjar

Diana Moriano Pérez

Leopoldo Sierra Chávez

Agraïments

Primera edició: febrer 2020

© Departament d'Educació

Dipòsit legal:

Atenció i suport psicosocial

Meta

- **familia:** Serveis a la comunitat.
- **creditnom:** Atenció i suport psicosocial
- **creditcodi:** CFGM.APD.M04/0.20
- **ciclenom:** Atenció a les persones en situació de dependència
- **autor:** Pilar Cases, Patricia Garcia, Cristian Jordà, Ariadna Leonart, Diana Moriano, Leopoldo Sierra

Llicenciat Creative Commons BY-NC-SA. (Reconeixement-No comercial-Compartir amb la mateixa llicència 3.0 Espanya).

Podeu veure el text legal complet a

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/3.0/es/legalcode.ca>

Atenció i suport psicossocial

Meta ===== Introducció

El mòdul *Atenció i suport psicossocial* del CFGM *Atenció a les persones en situació de dependència* desenvolupa els continguts necessaris per adquirir les competències per dur a terme intervencions d'atenció psicossocial a persones dependents en l'àmbit institucional, així com per atendre les necessitats d'atenció socio sanitària que puguin presentar els usuaris a l'àmbit domiciliari.

Al finalitzar el mòdul l'alumne ha de ser capaç d'interpretar les directrius del programa d'intervenció, adequant-les a les característiques i necessitats de les persones en situació de dependència per organitzar les activitats assistencials i psicossocials; identificar les possibilitats i limitacions de les persones en situació de dependència, seleccionant el tipus d'ajuda segons els seus nivells d'autonomia i autodeterminació per a la realització de les activitats d'higiene personal i vestit i seguint les pautes marcades en el pla d'atenció individualitzat; i analitzar estratègies psicològiques, rehabilitadores, ocupacionals i de comunicació, adequant-les a circumstàncies específiques de la persona en situació de dependència per realitzar intervencions de suport psicossocial d'acord amb les directrius del pla d'atenció individualitzat.

Aquest mòdul proporciona aquesta formació i respon als continguts del currículum LOE d'aquest cicle. Està estructurat en quatre unitats formatives que es divideixen en dos blocs.

La unitat formativa 1 (UF1), **“Suport en el desenvolupament dels hàbits d'autonomia personal i social”**, està formada per tres unitats.

A la unitat **“Aprentatge i motivació en les persones en situació de dependència i tècniques de modificació de conducta”** s'exposen els diversos factors que poden influir en el procés d'aprenentatge d'una persona, incidint en factors com la intel·ligència i la motivació. D'altra banda, s'enumeren les diverses teories de l'aprenentatge, que al llarg de la història han intentat explicar com es produeix aquest procés, emfatitzant els elements innats o bé els elements ambientals. D'altra banda, tot i que el procés d'aprenentatge presenti característiques individuals, s'indiquen alguns aspectes que apareixen de forma habitual en el procés d'aprenentatge de diversos col·lectius. Per finalitzar es descriuen diferents tècniques de modificació de conducta que tenen per objecte dotar el professional d'estratègies metodològiques per tal de modificar la conducta de l'usuari, ja sigui eliminant una conducta, adquirint una conducta nova o bé modificant una conducta existent.

A **“L'aprenentatge i l'entrenament d'habilitats i hàbits d'autonomia personal”** primer s'expliquen un seguit de conceptes vinculats a les habilitats i els hàbits d'autonomia personal, introduint les activitats de la vida diària (AVD). Posteriorment es detallen les estratègies d'intervenció de manteniment i millora de l'autonomia personal lligades a cadascuna de les activitats bàsiques de la

vida diària (ABVD) i es detallen els passos necessaris per tal de dur a terme un entrenament en habilitats d'autonomia personal. Per finalitzar, es proposen diversos instruments d'avaluació per realitzar el seguiment de la intervenció.

A la unitat **“Organització i ambientació de l'entorn d'intervenció per al desenvolupament de l'autonomia personal i social”** s'explica el valor de l'estructuració de l'ambient com a element per fomentar l'autonomia personal i social. D'altra banda, es fa referència a l'accessibilitat i les persones amb dificultats de mobilitat, detallant adaptacions necessàries a l'espai per promoure tant l'autonomia com la seguretat de l'usuari. Per finalitzar, s'indiquen un seguit de mesures per afavorir l'ambient i l'autonomia personal, com poden ser els elements de senyalització i simbolització, així com la modificació de les condicions ambientals i la decoració.

La unitat formativa 2 (UF2) correspon a la unitat **“Suport en l'estimulació cognitiva de les persones”** i s'estructura en tres apartats: “Funcions cognitives i alteracions en persones en situació de dependència”, on s'exposen de forma conceptual les característiques de les funcions cognitives i les alteracions més freqüents; “Estratègies d'intervenció pel manteniment i millora de les capacitats cognitives i la seva avaluació”, on s'identifiquen diverses activitats i propostes per mantenir i millorar les capacitats cognitives i “Organització de l'entorn d'intervenció com a suport a l'estimulació cognitiva”, on s'explica el valor de l'estructuració de l'ambientació a la intervenció com a element per fomentar l'estimulació cognitiva.

La unitat formativa 3 (UF3) correspon a la unitat **“Suport en l'animació grupal”** i s'estructura en tres apartats: “El temps d'oci en les persones en situació de dependència”, on s'exposen les principals característiques del temps lliure i l'oci i com s'estructura i quina relació té amb la qualitat de vida, “Intervenció en l'oci en persones en situació de dependència”, on s'expliquen els recursos que fem servir per assolir els objectius proposats, i “Funcions dels recursos lúdics en persones en situació de dependència”, on incidim en el desenvolupament de recursos i adaptacions per crear un entorn inclusiu.

La UF4, **Suport en el desenvolupament de les relacions socials**, està dividida en dues unitats: **“Valoració de la competència social”** i **“Entrenament en les habilitats socials i els recursos”**.

La unitat de **“Valoració de la competència social”** tracta les relacions interpersonals i el vincle amb el col·lectiu de les persones en situació de dependència i analitza les variables individuals i contextuals que influeixen en el desenvolupament de les relacions socials.

La unitat **“Entrenament en les habilitats socials i els recursos”** exposa el procés d'ensenyament aprenentatge i la competència social, les característiques de l'entorn per millorar les interaccions, i els cuidadors i de les seves funcions en l'àmbit privat i domèstic.

Per assolir un correcte aprofitament d'aquest mòdul és fonamental seguir les indicacions del professorat, realitzar els exercicis i activitats d'avaluació continuada que es proposaran a l'aula, i dur a terme un treball d'estudi del seu contingut teòric.

Resultats d'aprenentatge

En finalitzar aquest mòdul l'alumne/a:

Aprenentatge i motivació en les persones en situació de dependència i tècniques de modificació de conducta

2. Duu a terme activitats per al desenvolupament d'hàbits autonomia personal i social amb les persones en situació de dependència, seleccionant-les en funció de les seves característiques.

L'aprenentatge i entrenament d'habilitats i hàbits d'autonomia personal i l'acompanyament a les persones en situació de dependència

2. Duu a terme activitats per al desenvolupament d'hàbits autonomia personal i social amb les persones en situació de dependència, seleccionant-les en funció de les seves característiques.

3. Fa l'acompanyament en la gestió de les activitats de la vida quotidiana relacionant els recursos comunitaris amb les necessitats de les persones en situació de dependència.

4. Fa el seguiment de les intervencions de suport en el desenvolupament d'hàbits relacionant la informació extreta de diferents fonts amb els instruments i protocols d'avaluació.

Organització i ambientació de l'entorn d'intervenció per al desenvolupament de l'autonomia personal i social

1. Organitza l'entorn d'intervenció relacionant les necessitats d'autonomia personal de les persones en situació de dependència amb les característiques de la institució o el domicili.

Suport en l'estimulació cognitiva de les persones

1. Organitza l'entorn d'intervenció relacionant les activitats de suport a l'estimulació cognitiva amb les necessitats de les persones en situació de dependència.

2. Duu a terme activitats i exercicis de manteniment i entrenament psicològic, rehabilitador i ocupacional amb les persones en situació de dependència seleccionant-les en funció de les seves característiques.

3. Fa el seguiment de les intervencions de suport en l'estimulació cognitiva i activitats relacionant la informació extreta de diferents fonts amb els instruments i protocols d'avaluació.

Suport en l'animació grupal

1. Organitza l'entorn d'intervenció relacionant les necessitats socials de les persones en situació de dependència amb les activitats grupals del pla de treball.

2. Fa l'acompanyament en les activitats socials relacionant els recursos comunitaris amb les necessitats de les persones en situació de dependència.

3. Aplica estratègies i tècniques d'animació grupal en la institució analitzant les

necessitats de les persones en situació de dependència.

4. Fa el seguiment de les intervencions de suport en l'animació grupal relacionant la informació extreta de diferents fonts amb els instruments i protocols d'avaluació.

Suport en el desenvolupament de les relacions socials

1. Organitza l'entorn d'intervenció relacionant les necessitats psicossocials de les persones en situació de dependència amb les característiques de la institució o el domicili.

2. Aplica estratègies de suport psicossocial i habilitats de relació social relacionant-les amb les necessitats psicossocials de les persones en situació de dependència.

3. Informa a les persones assistents no formals relacionant les seves demandes i necessitats amb els recursos comunitaris.

4. Fa el seguiment de les intervencions i activitats relacionant la informació extreta de diferents fonts amb els instruments i protocols d'avaluació.

Continguts

Suport en el desenvolupament dels hàbits d'autonomia personal i social

Unitat 1

Aprenentatge i motivació en les persones en situació de dependència i tècniques de modificació de conducta

1. L'aprenentatge i la motivació en les persones en situació de dependència
2. Tècniques de modificació de conducta

Unitat 2

L'aprenentatge i entrenament d'habilitats i hàbits d'autonomia personal i l'acompanyament a les persones en situació de dependència

1. Habilitats i hàbits d'autonomia personal
2. L'acompanyament a les persones en situació de dependència
3. Valoració del seguiment de la intervenció

Unitat 3

Organització i ambientació de l'entorn d'intervenció per al desenvolupament de l'autonomia personal i social

1. Organització i ambientació de l'entorn d'intervenció per al desenvolupament de l'autonomia personal i social

Suport en l'estimulació cognitiva de les persones

Unitat 4

Suport en l'estimulació cognitiva de les persones

1. Funcions cognitives i alteracions en persones en situació de dependència
2. Estratègies d'intervenció pel manteniment i millora de les capacitats cognitives i la seva avaluació
3. Organització de l'entorn d'intervenció com a suport a l'estimulació cognitiva

Suport en l'animació grupal

Unitat 5

Suport en l'animació grupal

1. El temps d'oci en les persones en situació de dependència
2. Intervenció en l'oci en persones en situació de dependència
3. Desenvolupament de recursos lúdics en les persones en situació de dependència

Suport en el desenvolupament de les relacions socials

Unitat 6

Valoració de la competència social

1. Les habilitats socials
2. Components de les habilitats socials i avaluació

Unitat 7

Entrenament en habilitats socials i recursos

1. Entrenament de les habilitats socials
2. Recursos facilitadors de la relació social
3. Recursos d'informació per als cuidadors no formals